

1. Mal for felles avfallsplan for småbåthavner ol.

Felles avfallsplan for småbåthavner i [kommunenavn] kommune

Utarbeidet første gang	[Dato]
Sist revidert	[Dato]
Sist godkjent	[Dato]
Er det gjort endringer siden forrige godkjenning?	[Nei/Ja, evt. utdyp]

Endringskatalog

Dato	Kapittel/vedlegg	Endring	Ansvarlig

Om malen

Dette avsnittet kan slettes før innsending til fylkesmannen. Erstatt det gjerne med et eget forord.

Denne malen er utarbeidet av Miljødirektoratet og skal være et hjelpemiddel til kystkommuner (heretter kalt kommuner) for å oppfylle deres plikt til å utarbeide en felles avfallsplan for alle private og kommunale havner som hovedsakelig mottar avfall fra fritidsbåter (heretter kalt småbåthavner), jf. forurensningsforskriften kap. 20, § 20-6.

Målet er at malen skal bidra til å forenkle og effektivisere fylkesmannens godkjenningsprosess.

En felles avfallsplan for alle småbåthavner skal dekke disse havnenes krav om avfallsplan i henhold til forskrift om levering og mottak av avfall og lasterester fra skip. Omfanget av avfallsplanen er dermed tilpasset småbåthavners behov for mottaksordninger for avfall fra fritidsbåter.

En førsteversjon av avfallsplanen skal utarbeides innen 1. juli 2014 og sendes fylkesmannen for godkjenning. Planen skal deretter revideres og godkjennes på nytt hvert tredje år eller ved vesentlige endringer.

I denne malen er det utarbeidet en del generelle tekster, samt en nærmere forklaring til de enkelte punktene som en avfallsplan skal eller bør inneholde. Tekst i kursiv er veiledende og slettes. Tekst i hakeparentes skal erstattes med relevant informasjon.

Plan for mottak og håndtering av avfall i småbåthavner

Denne planen er forankret i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 20 (FOR-2004-06-01-931) som omhandler levering og mottak av avfall og lasterester fra skip. Alle kommuner har etter forskriften en plikt til å utarbeide en felles avfallsplan for havner innad i egen kommune, både private og kommunale, som hovedsakelig mottar husholdningsavfall (heretter kalt småbåthavner), jf. forurensningsforskriften § 20-6. Det vil fortsatt være den enkelte havneansvarlige som er forpliktet til å følge opp avfallsplanen.

Småbåthavner som ikke bidrar med nødvendige opplysninger til kommunen, må utarbeide en egen avfallsplan.

Formålet med avfallsplanen er å verne det ytre miljø ved å sikre etablering og drift av tilfredsstillende mottaksordninger for avfall fra småbåter / lystbåter, og å sørge for at avfall fra disse blir levert til mottaksordning i havnene. Planen omfatter avfall som har oppstått om bord i båten. Forskriftens definisjoner for ord og uttrykk er brukt i denne planen.

Krav til innhold i avfallsplanene er gitt i forskriftens vedlegg 1. En kortfattet oversikt over aktuelt regelverk er gitt i punkt 7.

1. Oversikt over havnene avfallsplanen gjelder for

Her skal det lages en liste over alle småbåthavner i kommunen som er omfattet av avfallsplanen. I tabellen skal det angis hvilke avfallsfasiliteter som finnes i havnen, antall båtplasser og om havnen er privat eller kommunal.

For at fylkesmannen skal kunne godkjenne avfallsplanen elektronisk, må havneansvarlig ha gitt uttrykkelig samtykke til at godkjenningen kan skje elektronisk. Havneansvarliges samtykke kan uttrykkes ved at de oppgir sin epostadresse til kommunen som fører det inn i tabellen nedenfor.

Tabell 1: Oversikt over småbåthavnene og mottaksordningene for avfall

Nr	Navn på småbåthavn (Privat/kommunal)	Navn på havneansvarlig	Antall båtplasser	Gjeste-plasser	Mottak av rest-avfall	Kilde-sortert avfall ¹	Mottak av farlig avfall	Kommentar	Har havneansv. gitt samtykke til elektronisk godkjenning av planen og?
1	Eksempel 1 småbåthavn (P)		10	Nei	Nei	Nei	Nei	Avfall tas med hjem. Farlig avfall leveres ved godkjent mottak.	Nei
2	Eksempel 2 småbåthavn (K)	Ola Nordmann	100	Ja	Ja	Ja, glass, metall, papir	Ja	Se punkt om Tømmerutiner.	Ja Ola.nordmann@havneansv.no
3	Eksempel 3 småbåthavn (K)	Kari Nordmann	20	Nei	Nei	Nei	Nei	Avfall kan leveres ved Eksempel 2 småbåthavn fordi begge havnene ligger ved siden av hverandre.	Ja Kari.nordmann@havneansv.no
...									

¹ Glass, metall, plast, matavfall, papir, EE-avfall

11									
----	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Denne avfallsplanen omfatter [antall] småbåthavner med totalt [antall] småbåtplasser i [kommunenavn] kommune. Hvorav [antall] småbåthavner med totalt [antall] småbåtplasser er kommunale og [antall] småbåthavner med totalt [antall] småbåtplasser er private. Sesongen er i perioden [måned] til [måned].

Evt. ytterligere beskrivelse med en generell tekst om småbåthavnene i kommunen, litt statistikk på størrelser, antall gjestedøgn og behovet for mottaksanlegg osv

1.1 Mottaksanlegg

Vurdering av behovet for mottaksordninger i småbåthavnene på bakgrunn av forventet avfallsmengder og type avfall levert fra fritidsbåtene.

Eksempel: Det er 11 småbåthavner i kommunen. Havn nr. 1, 5, 7, 9 og 10 har ingen gjesteanløp, få båter og det genereres en liten mengde avfall fra båtene. Avfallet er av art tilnærmet likt husholdningsavfall. Hver enkelt av båteierne tar med seg avfallet hjem og det blir håndtert sammen med deres husholdningsavfall.

Havn 3, 4 og 8 ligger i nær tilknytting til/samarbeider med havner som ivaretar behovet for mottaksordninger.

Havn 2, 6 og 11 er større havner som har stor aktivitet i perioden april til september. Havnene har i tillegg gjestehavner. Mottaksfasilitetene i disse havnene ivaretar behovet for mottaksordninger for andre mindre havner i nærheten i tillegg til sin egen havn.

Tabell 2: Beskrivelse av mottaksordninger og videre håndtering av avfall for havnene

Mottaksordninger	Eksempel	Innsamling	Tømmerutiner ²	Håndtering
<i>Eksempel 1 Papir.</i>	<i>Alle typer papir, inkludert tidsskrifter og aviser</i>	<i>Leveres i egen container på x m³ merket "Papir".</i>	<i>Tømmes en gang i uken, oftere etter behov i sesongen. For havn 11 tømmes det kun ved behov</i>	<i>Materialgjenvinning Ca. 1 tonn år</i>
<i>Eksempel 2 Farlig avfall.</i>	<i>Løsemidler, maling, lim, lakkrester, batteri</i>	<i>Leveres til egen låsbar skapcontainer</i>	<i>Hentes etter behov med egen bil</i>	<i>Det er inngått avtale med [entreprenør] som henter avfallet ved varsling</i>
<i>Eksempel 3 Restavfall.</i>	<i>Usortert avfall</i>	<i>Leveres i egen container på x m³ merket "Restavfall"</i>	<i>Containere blir inispisert hver mandag og onsdag, og tømt hver tirsdag og torsdag, oftere etter behov. For havn 11 tømmes det mandager, oftere ved behov.</i>	<i>Går til forbrenning med energiutnyttelse</i>
...				

² Tabell 2 er tenkt brukt dersom det er få havner og havnene har stort sett like tømmerutiner. Dersom det blir uoversiktlig å benytte tabell 2, kan mottaksordningene beskrives for hver enkelt havn i stedet for å benytte tabell 2.

1..2 Kart over småbåthavner

Her kan det settes inn et kart som viser den geografiske plasseringen av havnene.

1..3 System for melding om utilstrekkelig mottaksordning for havnen

Beskriv her hvordan avvik kan meldes inn, og rutiner for oppfølging av meldingen. Se forslag til avviksskjema i vedlegg 1.

1..4 Involvering av berørte parter

Her skal prosedyrene for løpende samråd med havnebrukere, avfallshåndterere og andre berørte parter beskrives.

Hensikten med løpende samråd er å sikre en kontinuerlig prosess med tilpasning av mottaksordningen for de aktuelle havnene. Dette må hver enkelt småbåthavn organisere i forhold til sine brukere, avfallshåndterere og andre berørte parter. For denne type havner kan det være tilstrekkelig med at det opprettes en kontaktmulighet igjennom en e-postadresse.

1..5 Gebyrer

Vurder om dette er relevant for havnen. Dersom det er mottaksfasiliteter ved havnen, skal normalt omkostninger for denne avfallshåndteringen inkluderes i årsavgiften/ havneavgiften. Der det ikke er relevant å etablere et eget gebyrsystem, må temaet likevel omtales i planen.

1..6 Sammendrag av relevant regelverk

Forurensningsforskriften

Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 20, (FOR-2004-06-01-931) forskrift om mottak av avfall og lasterester i fra skip. Forskriften ble først vedtatt 12. oktober 2003 som en implementering av EUs direktiv om mottaksordninger for avfall og lasterester fra skip, direktiv 2000/59/EF 27. november 2000, endret ved direktiv 2002/84/EF.

Forskriften innebærer blant annet at:

- Alle havner skal ha en avfallsplan som skal utarbeides i samråd med berørte parter, herunder spesielt brukere av havnen. Planen skal godkjennes av fylkesmannen minst hvert tredje år.
- Havneansvarlige må etablere mottaksordninger i henhold til planen.
- Båtfører må gjøre seg kjent med hvilke avfallsordninger som er i havnen.
- Dersom båtfører mener havnen ikke har tilstrekkelige mottaksforhold for aktuell avfallstype, kan dette innberettes til havneansvarlig som etter nærmere prosedyrer følger opp dette.

Sjøfartsdirektoratet og fylkesmannen er ansvarlig myndighet og fører tilsyn med at bestemmelsene i forskriften følges.

I forskriften er flere relevante begrep definert. Definisjonene er gjengitt her for å sikre at alle berørte parter er gjort kjent med disse.

Definisjoner

1. *avfall fra skip*: enhver form for avfall, herunder kloakk, og andre rester enn lasterester som oppstår mens et

skip er i drift, og som omfattes av vedleggene I (olje), IV (kloakk), V (søppel) og VI (utslipp til luft) til MARPOL 73/78,¹ og lasterelatert avfall som definert i retningslinjene for gjennomføringen av vedlegg V til MARPOL 73/78,

2. *lasterester*: rester av lastematerialer i lasterom eller tanker etter at lossing og rengjøring er avsluttet, herunder også restmengder og søl ved lasting/lossing,
3. *skip*: enhver type sjøgående fartøy som opererer i det marine miljø, inklusive hydrofoilbåter, luftputefartøyer, undervannsfartøyer og flytende innretninger,
4. *fritidsbåt*: enhver flytende innretning som er beregnet på og i stand til å bevege seg på vann, og som brukes utenfor næringsvirksomhet,
5. *havn*: et sted eller geografisk område som er utstyrt med innretninger og utstyr som gjør det mulig å motta skip, inkludert fiskefartøy og fritidsfartøy,
6. *norsk havn*: havn som er undergitt norsk jurisdiksjon, herunder på Svalbard og Jan Mayen,
7. *EØS-område*: i denne forskriften skal en henvisning til EØS-området også gjelde som en henvisning til Svalbard og Jan Mayen,
8. *havneansvarlig*: den som driver havnen. Der ingen driver havnen, er eier av havnen å anse som havneansvarlig,
9. *mottaksordning*: enhver innretning som er egnet til å motta avfall eller lasterester fra skip. Dette inkluderer stasjonære innretninger, så vel som flytende og mobile enheter,
10. *rutegående skip*: skip som transporterer passasjerer eller last mellom bestemte steder eller bestemte strekninger, til fastsatte tider.

Skipsavfallsdirektivet

Direktiv/2000/59/EF (skipsavfallsdirektivet) omhandler mottaksanlegg for skipsavfall i havner, herunder skipets plikt til å levere avfall og til å gi forhåndsvarsel om avfallslevering. Direktivet har som målsetting å beskytte havmiljøet ved å redusere utslipp av skipsavfall og lasterester fra skip, gjennom å bedre tilgangen til og bruken av avfallsmottak. Direktivet gjelder i utgangspunktet for alle skip, uansett størrelse, som benytter havner innenfor EU-området. Tilsvarende gjelder direktivet for alle havner som normalt tar i mot skip som omfattes av direktivet. Skip er i henhold til direktivet definert som ethvert sjøgående/havgående fartøy, og virkeområdet til direktivet er derfor begrenset til havner tilknyttet saltvann.

Avfallsforskriften

Avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall er hjemlet i forurensningsloven og innebærer også at skip og havneansvarlige må forholde seg til denne. Forurensningsloven ble endret med virkning fra 1. juli 2004. Etter lovendringen betegnes forbruksavfall fra næringslivet som næringsavfall.

Den som i besitter farlig avfall skal deklarerer mengde og type på eget deklarasjonsskjema. Deklareringsplikten gjelder kun for virksomheter. For øvrig gjelder det en plikt for alle til å håndtere avfall forsvarlig.

MARPOL

MARPOL 73/78 er en internasjonal konvensjon om hindring av forurensning fra skip med senere endringer som fastsetter hvilke former for avfall det er forbudt å slippe ut i havmiljø, og som krever at det foreligger tilstrekkelig mottaksanlegg i havner.

Spesielle lover, regler og bestemmelser for havner og skip

Nedenfor listes opp enkelte lover og forskrifter som også regulerer forhold vedrørende avfallshåndtering i havner og på skip, uten at disse er gjengitt i vedlegg eller omtales nærmere:

- Lov om Skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) av 16. februar 2007 nr. 9
- Forskrift om forbud mot utslipp av kloakk m.m. fra skip i vassdrag og kystnære områder av 12. juni 1998, nr. 663

- Forskrift om miljømessig sikkerhet for skip og flyttbare innretninger av 30. mai 2012 nr. 488
- Forskrift om begrensning av forurensning av 1. juni 2004 nr. 931 kap 21 om forbud mot forbrenning til sjøs
- Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 9. juli 1992 nr.1269
- Forskrift om transport av farlig last om bord på norske skip av 8. desember 2009 nr. 1481
- Eventuelle vedtekter for den enkelte havn (må ikke være motstridende med krav i forurensnings-forskriften kap. 20 om levering og mottak av avfall og lasterester fra skip eller øvrige bestemmelser i lov eller forskrift)